

• **DEKUBITY**

- **PhDr. Karolína Stuchlíková, PhD.**

Dekubitus

- Je lokalizované poškození kůže a/nebo podkožní tkáně, obvykle nad kostním výčnělkem, které vzniká v důsledku **tlaku** nebo tlaku v kombinaci se **střížným efektem**.

Nehojící se rána

- Jako nehojící se ránu označujeme sekundárně se hojící ránu , která i přes adekvátní terapii nevykazuje **po dobu čtyř a více týdnů** tendenci k hojení.
- bércové vředy, arteriální ulcerace, dekubity, neuropatické kožní vředy, pooperační rány, kožní vředy, popáleniny, onkologické rány

Příčiny vzniku dekubitu

- Klíčové rizikové faktory:
  - tlak, tření kůže, „střižné síly“, vlhkost
- Velmi rizikové faktory:
  - vysoký věk, traumatické poranění mozku a míchy, nervosvalové poruchy
- Přidružené faktory:
  - imobilita, nedostatečná výživa, inkontinence moče a stolice, změna úrovně vědomí, chron. onem., zlomeniny (fixační obvazy), bolest

Predilekční místa výskytu dekubitu

- Při poloze na zádech:
  - týl hlavy, trny krčních a hrudních obratlů, hřebeny lopatek, loketní a sakrální krajina, paty DKK
- Při poloze na boku:
  - spánková a mandibulární oblast, ušní boltec, trochanterická krajina, oblast kotníků, kolenní kloub
- Při poloze na břiše:
  - čelo, brada, ramenní kloub, přední trn kosti kyčelní, kolenní kloub, nártý
- „Katétrové“ dekubity

Škála stupně dle EPUAP

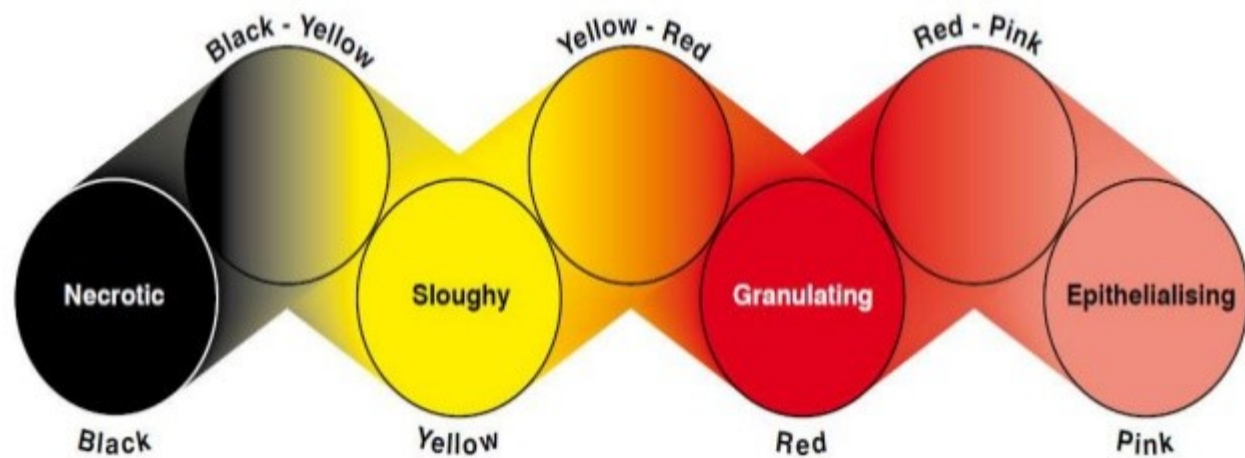
- Škála stupně postižení tkání u dekubitu dle mezinárodního EPUAP
- I.stupeň: **Zarudnutí kůže** / neblednoucí hypererémie – erytém
- II.stupeň: **Částečná ztráta kožního krytu**
- III.stupeň: **Úplná ztráta kožního krytu**
- IV.stupeň: **Úplná ztráta kůže a podkoží**
- Bez určení stupně: **Neznámá hloubka rány/vředu**
- **Podezření na hluboké poškození tkání:** Neznámá hloubka rány/ vředu

Fáze vývoje hojení rány - WHC

- Černá (nekrotická)
- Černo-žlutá
- Žlutá (blátivá)
- Žluto-červená
- Červená (granulující)
- Červeno-růžová
- Růžová (epitelizující)

Fáze vývoje hojení rány - WHC

Wound healing continuum

Wound Healing Continuum (Gray et al. 2005) have been developed. This tool incorporates intermediate colour combinations between the four key colours

Vyhodnocení rizika vzniku dekubitu

- Je-li pac. hodnocen stupnicí dle Nortonové 25 body a méně, zaveďte ošetrovatelský problém
„Riziko porušení kožní integrity“,
- Přehodnocení provádějte **1x týdně** a při změnách zdravotního stavu pacienta.
- Škála:
  - schopnost spolupráce, přidružené nemoci, aktivita, věk, tělesný stav, pohyblivost, stav pokožky, stav vědomí, inkontinence

Požadovaný interval indikátoru

Statistický přehled indikátoru dekubitů.

Kontrolní činnost.

System hlášení dekubitů

- Konzultantky.
- Dokumentace.

Ošetřovatelská péče

Pomůcky:

- OOPP
- Podložka pod ránu – nesterilní.
- Sterilní rouška na podložení rány – dle typu rány.
- Prostředek na oplach rány.
- Prostředky na ošetření rány (obvazy, kratí, náplastí).
- Sterilní tampóny. Nebo krytí.
- Sterilní zkumavky.
- Sterilní chirurgické nástroje.
- Emitní miska.

Prostředky na oplachování:

- Vlažná voda ve sprše.
- Sterilní F1/1.
- Sterilní Ringerův roztok.
- Octenisept, Skinspet, Prontosan, dle zvyklosti a zkušenosti pracovišť.

Postup:

- Informovat P o plánovaném převazu.
- Připravit všechny pomůcky.
- Aplikace analgetik dle ordinace lékaře.
- Intimita pacienta.
- Řádné mytí rukou a dezinfekce.
- Nasadit OOPP.
- U lůžka – podložit ránu nesterilní podložkou, odstranit staré krytí.
- Výplach rány.
- Zhodnotit stav a okolí rány.
- Zvolit vhodný prostředek k ošetření – výměna sterilních rukavic.

- Asistence lékaři při debridementu či jiném chirurgickém ošetření rány.
- Správná aplikace zvoleného prostředku.
- Edukace P o vhodné poloze a požadovaném přístupu k danému typu rány a ošetření.
- Úklid pomůcek.
- Záznam do dokumentace.
- **Fotodokumentace.**

VÝBĚR VHODNÉHO OBVAZU

NEKROTICKÁ

- Hydrogely

GRANULUJÍCÍ

- Polyuretany
- Hydropolymery
- Pěny
- Hydrokoloidy
- hydrofibre
- Algináty
- Hydrogely

RÁNA

EPITELIZUJÍCÍ

- Transparentní krytí
- Hydrokoloidy-thin
- Polyuretany

POVLEKLÁ

- Hydrogely
- Algináty
- Hydrokoloidy !?
- hydrofibre

INFIKOVANÁ

- Obvazy s aktivním uhlím
- Antiseptické obvazy
- Obvazy se stříbrem

Algoritmus terapie rány

odhad rány

odstranit nekrózu

podpořit granulaci

podpořit epitelizaci

Prevence vzniku dekubitů

- ?????

Děkuji za pozornost